

Kurgusal benlikler

MUSTAFA DOĞULU

Kabaca ifade etmek gerekirse, insan ruh ve bedenden oluşur. Ancak insanı insan yapan öz, hala bir bilinmeyen. Sanatçıların, filozofların ve şairlerin çoğu bu bilinmeyenin peşinde varlık ve varoluş üzerinden insanı anlamaya, bedeni konumlandırmaya çalışıyorlar. Tüm bunlara hızla gelişen teknoloji ve bilimkurgusal rüyalarımız ya da kabuslarımız da eklenince insan denilen şeye ulaşmak ve onun geleceği tamamen çetrefilli bir hale bürünüyor. Hayatlarımıza giren teknolojik aletler günümüzde neredeyse organlaşıyor, duygusal robotlar yaratılıyor, yeni bir melez türden bahsetmek mümkün hale geliyor. Tahranlı sanatçı Aras Seddigh çok daha incelikli bir melez tasavvurunda bulunarak eskiye dair kurgusal “benlik”ler oluşturuyor. Resimlerdeki kurgu karakterler 19. yüzyıl sonlarından siyah-beyaz insan kesitleri gösteriyor. Aslında kesit demek yanlış olur çünkü resimlerde tam bir benliğin kurulduğu melez bütünlükler söz konusu. Bu parçalarla bütünlüşmüş bazı objeler ve “ten” rengiyle tamamlanan “insan”, zamansız ve mekansız bir boşlukta modern ve ilkel kutuplar arasına sıkışmış bir hissiyat veriyor. Bedenden

fazlasına işaret eden tinselliğin cismanileştiği resimlerde gerçeküstü ile gerçek, soyut ile somut olan birbirine akıyor, birbirlerini güçlendiriyor.

Bedenden fazlası dediğimiz noktada Gilles Deleuze ve Félix Guattari’nin Antonin Artaud’dan hareketle geliştirdikleri “organsız beden” kavramıyla karşılaşıyoruz. Organizma olarak bedenin sınırlandırılması, ilişkilerin kesilmesi ya da önceden belirlenmesine karşı durarak bedende ve toplumda yeni örgütlenme biçimlerine olanak sağlamayı öneren bu kavram çatısı, Aras Seddigh’in etkilendiği bir düşünce olarak kendini gösteriyor. Seddigh’in resimleri organizmadaki görev dağılımını günümüz için bir nostalji olarak kabul edilebilecek işlevselliklerle değiştiren, büyüten, silen melezlerden oluşuyor. Bu melezler Ahmet Haşim’in efsunlu dizelerinde dile gelen “Ah ya Rabbi, nasıl birleşti / Bu çetin başla bu suçsuz bedenim” yakarışını taşıyor mu bilinmez ama izleyiciye bu duyguyu geçiriyor.

Tahran’da doğan Aras Seddigh, bilgisayar mühendisliği eğitiminin ardından, 2011 yılında Sabancı Üniversitesi’nde görsel sanatlar alanında eğitime başladı. Sanatçı halen İstanbul’da yaşıyor.

mustafa@istanbulartnews.com